

36. konference ISCLR (International Society for Contemporary Legend Research) *Perspectives on Contemporary Legend*. Brusel, 5.–9. 6. 2018

Mezinárodní konference International Society for Contemporary Legend, každoročně pořádaná střídavě na americkém a evropském kontinentu, se po určitém „středo- a východoevropském intermezzu“ (v roce 2014 proběhla na FF UK v Praze, pořádaná autorem této zprávy; v roce 2016 pak v estonském Tallinnu) v letošním roce vrátila do západní Evropy, kde v 80. a 90. letech probíhaly její první ročníky; konkrétně pak do bruselského Institute des Hautes Études des Communications Sociales.

Bruselská konference potvrdila trend stále rostoucího mezinárodního zájmu o **interdisciplinární studium problematiky současného narativního folkloru**. Akce se zúčastnilo celkem 46 referujících, kteří přednesli 43 konferenční příspěvky v 15 tematických panelech (*Contemporary Legends and Technologies 1, 2; Urban Legends, Rumors, Conspiracy Theories: Definitions and Epistemology; Conspiracy Theories; What's Happened in the Sky?; Mysterious Creatures 1, 2; Legends and Culture; Political Rumors 1, 2, 3; Fear & Prank; Contemporary Uses of Old Stories a Legend-Tripping 1, 2*). Již ze samotného výčtu panelů je zřejmý směr, kterým se soudobé studium této problematiky aktuálně začíná ubírat; v „postfaktické době“ hoaxů a fake news je to zcela přirozeně politická role neformálně transmittovaných narativů v současném veřejném prostoru, které byla proto věnována podstatná část panelů (tento trend byl ale patrný již na konferenci pořádané v americkém San Antoniu v roce 2015). Zvláštní panel

(kterému předsedal autor této zprávy) byl věnován přímo konspiračním teoriím, ale otázek symbolické moci a jejího kolektivního narativního vyjednávání se dotkly v podstatě všechny panelové sekce. Určitý „návrat ke kořenům“ pak představovaly panely věnované analýze současné vernakulární „ufologie“ a „kryptozoologie“, populární v 80. letech během prvních ročníků konference, a panely věnované terminologickým otázkám; svým počtem překvapila i dvojice panelů věnovaná fenoménu „legend trippingu“.

Z hlediska disciplinární afiliace přednášejících jako vždy jednoznačně převažovali folkloristé pracující v oborových rámcích folkloristiky, chápané buď jako samostatná vědní disciplína (jako v USA, Kanadě či Rusku), nebo v rámci etnologie či antropologie (jako v Nizozemsku či ČR). Nechyběli ale jako vždy ani badatelé z oblasti mediálních studií (např. David Clarke, Sheffield Hallam University, Velká Británie; Mikel Koven, University of Worcester, Velká Británie [který v roce 2017 prezentoval přednáškový cyklus na FF UK]; nebo Peter Burger, Leiden University, Nizozemsko), psychologie (Seonaid Anderson, The British Psychological Society; Sandy Hobbs, University of the West of Scotland, Velká Británie) či sociologie (Gary Alan Fine, Northwestern University, USA – pravděpodobně největší odborná „hvězda“ konference). Z hlediska geografické afiliace přednášejících pokračoval trend započatý pražskou konferencí v roce 2014, spočívající v postupně se zvyšujícím zájmu o konferenci ze strany

odborníků ze střední a východní Evropy (konference se zúčastnilo celkem 12 badatelů z Ruska, Estonska, Maďarska, Slovenska a České republiky) a jižní Evropy (3 z dříve jen málokdy zastoupeného Španělska). I přes jeden příspěvek odbornice z Taiwanu ale na konferenci stále dominovali (západo)evropští, američtí a kanadští badatelé. Součástí konference bylo i předání McConnell Book Prize (za nejlepší odbornou publikaci věnovanou současnému folkloru), Buchan Student Essay Prize (za nejlepší studentskou prezentaci) a především Linda Dégh Lifetime Achievement Award (za celoživotní dílo v oblasti výzkumu současného folkloru), kterou získala francouzská folkloristka a antropoložka Véronique Campion-Vincent a americký folklorista Jan Harold Brunvand. Zároveň proběhlo výroční Valné shromáždění ISCLR a jednání jejího Výkonného výboru, kterého se poprvé účastnil zástupce zemí střední a východní Evropy Petr Janeček (ÚE FF UK) jako European Member at Large.

Skvěle organizovaná konference byla doplněna prezentací nového čísla odborného periodika *Contemporary Legend* vydávaného ISCLR a plánované série *Contemporary Legend Casebooks* (věnovaných fenoménům legend trippingu, kriminálním pověstem,

medicínským pověstem a morálním panikám) vydávané Utah State University Press. Ruští kolegové z nově (2017) založené moskevské výzkumné skupiny Monitoring současného folkloru pak představili dvojici nových ruskojazyčných odborných periodik věnovaných moderně chápané folkloristice (*Folklor i antropologia goroda* a *Folklor: Struktura, typologija i semiotika*) a pravidelný informační newsletter informující o aktuálních pověstech, fámách, anekdotách a memech (*Monitoring aktualnego folkloru*). Založení tohoto badatelského střediska v Rusku je, společně s nedávným založením The Centre for Contemporary Legend Research na Sheffield Hallam University ve Velké Británii (2018), snad možné považovat za počátek nové éry solidnější institucionalizace moderně chápaných folkloristických studií kombinujících folkloristické, etnologické a antropologické přístupy jak na Východě, tak Západě. O úspěšnosti a vědecké produktivitě těchto nově založených badatelských center se budeme moci přesvědčit již na příští mezinárodní konferenci ISCLR, pořádané v roce 2019 v Memphisu v USA.

Petr Janeček (ÚE FF UK, Praha)

Tvorba našich krajanů. Výstava v Natura parku Pardubice 12. 5. – 12. 6. 2018

Dne 11. 5. 2018 proběhla v podvečerních hodinách v prostorách pardubického Natura parku ve Štolbově ulici vernisáž výstavy krajaňské tvořivosti nesoucí název Tvorba našich krajanů, věnovaná letošnímu 100. výročí vzniku samostatného Československa. Vernisáž za přispění čestných hostů zahájila

měsíc trvající expozici umělecké a rukodělné tvorby přesídlených Čechů z Ukrajiny (převážně tzv. černobylských Čechů navracejících se v letech 1991–1993), ale také um současných krajanů na Ukrajině a ukázky díla z řad novodobých reemigrantů, kteří přicházejí z válkou zasažených oblastí Ukrajiny od roku 2014.